

V Bruseli 6. júna 2025
(OR. en)

9976/25

RECH 264
COMPET 501
IND 179
MI 364
EDUC 227
TELECOM 182
ENER 224
ENV 484
AGRI 257
TRANS 232
SAN 313
ATO 35

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 6. júna 2025

Komu: Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.: COM(2025) 298 final

Predmet: SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE
Výročná správa o aktivitách Európskej únie v oblasti výskumu a technologického rozvoja a monitorovaní programu Horizont Európa v roku 2024

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 298 final.

Príloha: COM(2025) 298 final

V Bruseli 6. 6. 2025
COM(2025) 298 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Výročná správa o aktivitách Európskej únie v oblasti výskumu a technologického rozvoja a monitorovaní programu Horizont Európa v roku 2024

1. KONTEXT

V tejto správe sa uvádza prehľad kľúčových činností EÚ v oblasti výskumu a inovácií a monitorovania programu Horizont Európa a výskumného a vzdelávacieho programu Euratomu v roku 2024.

Bola vypracovaná v súlade s článkom 190 [Zmluvy o fungovaní Európskej únie](#) a s článkom 7 [Zmluvy o Euratome](#) v spojení s článkom 50 [nariadenia Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2021/695, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie](#), a s článkom 12 [nariadenia Rady \(Euratom\) 2021/765, ktorým sa stanovuje výskumný a vzdelávací program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu](#).

2. POLITICKÝ KONTEXT A POLITICKÝ VÝVOJ

Rok 2024 bol 40. výročím prvého programu EÚ na financovanie výskumu a inovácií a bol príležitosťou na zamyslenie sa nad dosiahnutými úspechmi. EÚ v posledných štyroch desaťročiach preukázala pevné odhodlanie podporovať vedecký pokrok a hospodársky rast, pričom na výskum a inovácie vyčlenila viac ako 280 miliárd EUR. Výsledkom tohto úsilia je viac ako 120 000 grantov, ktoré získalo približne 75 000 príjemcov. Vyše 30 špičkových výskumných pracovníkov financovaných z prostriedkov EÚ získalo za svoju prácu Nobelovu cenu.

EÚ bude naďalej využívať svoje silné stránky v oblasti výskumu a inovácií na zabezpečenie globálnej konkurenčnej výhody, pričom sa poučí z dosiahnutých úspechov a zohľadní najnovší vývoj, ako napríklad globálne bezpečnostné výzvy alebo vzostup umelej inteligencie (AI).

2.1. Udržateľná prosperita, jednotný trh a konkurencieschopnosť Európy

V rýchlo sa vyvíjajúcom globálnom prostredí sú inovácie hlavnou hnacou silou hospodárskej prosperity a konkurencieschopnosti. V roku 2024 boli v správach Lettu a Draghiho predstavené strategické plány na posilnenie hospodárskej pozície EÚ.

Enrico Letta sa vo svojej správe s názvom [Much More than a Market](#) (Oveľa viac než len trh) zasadzoval za „piatu slobodu“ – voľný pohyb vedomostí – s cieľom posilniť výskum, inovácie a vzdelávanie na jednotnom trhu. Príkladom pokroku v tejto oblasti v roku 2024 je skutočnosť, že Rumunsko sa pripojilo k [jednotnému patentovému systému](#), čím sa počet jeho členov zvýšil na 18.

Mario Draghi vo svojej [správe o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti](#) zdôraznil význam začlenenia výskumu a inovácií do jadra hospodárstva EÚ s cieľom podporiť udržateľný rast. Kľúčovým pokrokom v tejto oblasti v roku 2024 bolo prijatie [oznámenia Komisie o progresívnych materiáloch pre vedúce postavenie priemyslu](#), po ktorom nasledovali [závery Rady](#). Výskum a inovácie boli vyzdvihnuté ako spôsob, ako si zabezpečiť vedúce postavenie v danej oblasti.

Konkurencieschopnosť bola ústredným bodom [európskeho semestra 2024](#) vrátane uznania zaostávania EÚ v oblasti investícií do výskumu a inovácií v porovnaní s

ostatnými veľkými ekonomikami a pretrvávajúcej výzvy dosiahnuť cieľ 3 % HDP. Výskum a inovácie zaujali popredné miesto v správach o jednotlivých krajinách v prípade všetkých členských štátov, pričom Česku, Francúzsku, Chorvátsku, Litve, Luxembursku a Slovinsku boli adresované osobitné odporúčania týkajúce sa výskumu a inovácií.

Kľúčom k podpore konkurencieschopnosti Európy je **obehové hospodárstvo**. V roku 2024 nadobudlo účinnosť nariadenie o ekodizajne udržateľných výrobkov a bolo zriadené [fórum pre ekodizajn](#) s cieľom zapojiť zainteresované strany do vykonávania uvedeného nariadenia. Podnikli sa prvé kroky na zavedenie digitálneho pasu výrobku podľa nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov, čo podporilo viacero projektov v oblasti výskumu a inovácií.

2.2. Strategická autonómia a hospodárska bezpečnosť v oblasti výskumu a inovácií

Komisia v roku 2024 pracovala na vykonávaní [Európskej stratégie hospodárskej bezpečnosti](#). To bolo posilnené [odporúčaním Rady o posilnení bezpečnosti výskumu](#), v ktorom sa zdôrazňuje vlastné riadenie v danom odvetví podporované vládnyimi opatreniami. Komisia tiež začala pracovať na vytvorení platformy náležitej starostlivosti, ktorá má pomôcť európskym univerzitám a výskumným organizáciám vyhodnotiť riziká a príležitosti v rámci medzinárodnej spolupráce. Okrem toho Komisia začala s členskými štátmi vykonávať spoločné posúdenia rizík v štyroch kritických technologických oblastiach: pokročilé polovodiče, umelá inteligencia, kvantové technológie a biotechnológie.

Startupom, malým a stredným podnikom a malým podnikom so strednou trhovou kapitalizáciou sa v rámci [programu EIC STEP Scale Up](#) ako súčasť **Platformy strategických technológií pre Európu (STEP)** ponúkli kapitálové investície. Cieľom bolo rozšíriť inovácie v strategických technologických odvetviach, ako sú digitálne technológie, špičkové technológie, čisté technológie a biotechnológie. V rámci politiky súdržnosti bolo preprogramovaných 6,3 miliardy EUR na podporu **kritických technológií** a priemyselných odvetví.

Komisia tiež prijala [bielu knihu](#) o výskume a inováciách v oblasti technológií s potenciálom **dvojakého použitia** a začala verejnú konzultáciu.

Komisia uzavrela [koncesnú zmluvu](#) na vývoj satelitného systému bezpečnej konektivity EÚ **IRIS²**. Stimuluje sa tak zavádzanie inovačných technológií a posilní sa strategická autonómia EÚ do roku 2030.

2.3. Zelená a digitálna transformácia

Komisia v roku 2024 predložila [oznámenie](#) s návrhom **cieľa EÚ v oblasti klímy do roku 2040**, v rámci ktorého sa odporúča znížiť čisté emisie skleníkových plynov do roku 2040 o 90 % v porovnaní s rokom 1990. Jedným z kľúčových krokov navrhovaných na dosiahnutie tohto cieľa je priemyselná transformácia poháňaná výskumom a inováciami. K tomuto oznámeniu bolo pripojené [oznámenie o priemyselnom riadení uhlíka](#) s osobitnou kapitolou venovanou výskumu a inováciám.

Viacere ďalšie iniciatívy v rámci **Európskej zelenej dohody** zahŕňali zložku výskumu a inovácií: výsledky projektov pomohli najmä podporiť vykonávanie [nariadenia o obnove prírody](#) a [dlhodobej vízie pre vidiecke oblasti EÚ](#). Okrem toho sa v [oznámení o biotechnológiách a biovýrobe](#) označila podpora výskumu a inovácií za cestu vpred a v [akte o emisne neutrálnom priemysle](#) sa udelil právny štatút strategickému plánu pre energetické technológie s cieľom podporiť výrobu čistých energetických technológií v EÚ. Prijatý bol aj pracovný dokument útvarov Komisie s názvom [Towards a roadmap for accelerating the deployment of Hydrogen Valleys across Europe: challenges and opportunities](#) (Na ceste k plánu na urýchlenie zavádzania vodíkových údolí v Európe: výzvy a príležitosti), a to v súlade s plánom REPowerEU. Na základe návrhu Komisie Európsky parlament a Rada prijali nariadenia o [kritických surovinách](#) a [emisne neutrálnom priemysle](#).

V roku 2024 sa dosiahol pokrok aj v oblasti **digitálnej transformácie**, ku ktorej výskum a inovácie zásadným spôsobom prispievajú. Napríklad v [bielej knihe o potrebách digitálnej infraštruktúry](#) boli predstavené možné scenáre na zabezpečenie toho, aby EÚ mala najmodernejšiu digitálnu infraštruktúru potrebnú na podporu inovácií. V rámci nového [cloudu pre kultúrne dedičstvo](#) sa zároveň predstavila európska platforma pre výskumných pracovníkov a odborníkov z praxe určená na spoluprácu v oblasti výskumu a inovácií v súvislosti s kultúrnym dedičstvom.

Okrem toho bol rok 2024 novým vrcholom v [rapídnom zrýchľovaní](#) pokroku v oblasti **umelej inteligencie**, ktorý bol spôsobený výrazným pokrokom v oblasti širokej dostupnosti údajov, [výpočtovej kapacity](#) a strojového učenia. Cieľom [balíka inovácií v oblasti umelej inteligencie](#) bolo podporiť startupy a malé a stredné podniky v EÚ pri vývoji dôveryhodnej umelej inteligencie a zriadiť Európsky úrad pre umelú inteligenciu. Iniciatívou GenAI4EU v rámci tohto balíka sa podporí vývoj generatívnych riešení umelej inteligencie. A napokon, Komisia uverejnila [usmernenia o používaní generatívnej umelej inteligencie vo výskume](#).

2.4. Partnerstvo s členskými štátmi

K decembru bolo splnených 175 míľnikov a cieľov súvisiacich s výskumom a inováciami zo 710, ktoré musia členské štáty dosiahnuť, aby získali príslušné platby v rámci [Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#). Pokiaľ ide o synergie s politikou súdržnosti, Malta a Litva uskutočnili rozpočtové presuny z Európskeho fondu regionálneho rozvoja do programu Horizont Európa.

Okrem toho sa prehĺbili dvojstranné diskusie medzi Komisiou a členskými štátmi prostredníctvom [posilnených dialógov](#) s Estónskom, Nemeckom a Holandskom. Intenzívnejšie zavádzanie [nástroja politickej podpory](#) takisto pomohlo členským štátom posilniť ich systémy výskumu a inovácií. Konkrétne činnosti sa začali s Bulharskom, Českom, Fínskom a Ukrajinou a začali sa realizovať činnosti vzájomného učenia na témy ako veda pre politiku, kariéra vo výskume a umelá inteligencia pre vedu.

Do prevádzky bola uvedená [politická platforma európskeho výskumného priestoru \(EVP\)](#), ktorá umožňuje výmenu informácií medzi členskými štátmi, pridruženými krajinami, zainteresovanými stranami v oblasti výskumu a inovácií a Komisiou. Okrem

toho sa v [oznámení o realizácii EVP](#) zhodnotil pokrok dosiahnutý od prijatia [oznámenia o EVP](#) z roku 2020 a prvého politického programu EVP.

2.5 Globálna Európa

Komisia naďalej zohrávala kľúčovú úlohu vo **viacstrannej spolupráci v oblasti výskumu a inovácií**. Spolu s belgickým predsedníctvom zorganizovala ministerskú konferenciu v rámci viacstranného dialógu o zásadách a hodnotách medzinárodnej spolupráce v oblasti výskumu a inovácií. Zapojila sa do [Skupiny pre pozorovanie Zeme, Medzivládneho panelu o zmene klímy \(IPCC\)](#) a [Medzivládnej vedecko-politickej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby](#).

Pokiaľ ide o konkrétne regióny a krajiny, za zmienku stojí niekoľko zaujímavostí:

- Komisia naďalej podporovala **ukrajinský** výskum a inovácie prostredníctvom špecializovaných iniciatív v rámci programu Horizont Európa. Začal sa realizovať [nástroj politickej podpory](#) s cieľom prepojiť ukrajinskú výskumnú infraštruktúru s výskumnou infraštruktúrou EÚ. Okrem toho EÚ naďalej obhajovala úlohu výskumu a inovácií pri obnove krajiny.
- Rada pre energetiku EÚ – USA na ministerskej úrovni potvrdila záväzok spolupracovať v oblasti výskumu jadrovej fúzie, klimatického modelovania a zachytávania, využívania a ukladania oxidu uhličitého. Spolupráca v rámci Rady EÚ – USA pre obchod a technológie v oblasti elektromobility a inteligentných sietí viedla k spoločným odporúčaniam týkajúcim sa ukážok integrácie vozidiel a sietí.
- [Transatlantická aliancia pre oceánsky výskum a inováciu](#) privítala Island a Senegal ako partnerov.

2.6. Nejadrové priame akcie vykonávané Spoločným výskumným centrom (JRC)

Spoločné výskumné centrum podporilo prostredníctvom svojho výskumu niekoľko iniciatív vrátane:

- [európskeho inovačného centra pre priemyselnú transformáciu a emisie](#), ktorým sa podporia **technológie znižujúce emisie** v priemysle,
- prvého [Svetového atlasu sucha](#), spoločne s Organizáciou Spojených národov,
- simulačného cvičenia týkajúceho sa bezpečnosti dodávok na overenie **pripravenosti EÚ v oblasti dodávok plynu** na zimu 2024 – 2025 vzhľadom na predpokladané ukončenie tranzitu ruského plynu cez Ukrajinu po roku 2024,
- vývoja metodík na odhaľovanie **rezíduí antibiotík** v krmivách, čo umožní prijatie nových nariadení EÚ a prispeje k plneniu cieľov plánu „jedno zdravie“ na boj proti rezistencii voči antibiotikám.

3. VYKONÁVANIE A MONITOROVANIE PROGRAMU HORIZONT EURÓPA A PROGRAMU EURATOMU

3.1. Horizont Európa v roku 2024 – Hlavné body a nové prvky

Komisia prijala zmenu „hlavného“ pracovného programu v rámci programu Horizont Európa na roky 2023 – 2024. Zaviedol sa balík experimentálnych opatrení na zvýšenie otvorenosti programu a podporu výskumných pracovníkov v počiatočnej fáze. V rámci smerovania Nového európskeho Bauhausu (NEB) sa otvorili tri témy ako medzistupeň na ceste k nadchádzajúcemu nástroju NEB. Do pracovného programu boli zahrnuté výzvy na rok 2025 s cieľom zabezpečiť kontinuitu opakujúcich sa akcií, ako sú akcie Marie Curie-Skłodowskej, „Teaming for Excellence“ a „štipendiá EVP“.

Podpora pre Ukrajinu prostredníctvom programu Horizont Európa

V roku 2024 sa dvanásť ukrajinských miest pripojilo k [iniciatíve SUN4Ukraine](#) v rámci misie EÚ Klimaticky neutrálne a inteligentné mestá. Prostredníctvom danej iniciatívy sa podporujú ukrajinské mestá, ktoré sa snažia stať klimaticky neutrálnymi. Pokračovala podpora prostredníctvom programu [MSCA4Ukraine](#), pričom na štipendiá pre vysídlených výskumných pracovníkov sa pridalo 10 miliónov EUR. V roku 2024 začalo naplno fungovať [centrum RIS spoločenstva EIT v Kyjeve](#), ktoré slúži ako jednotné kontaktné miesto na prístup k znalostným a inovačným spoločenstvám (ZIS) EIT. Ukrajina sa tiež zapojila do spolupráce v rámci výskumu a inovácií v súvislosti s morskými a riečnymi ekosystémami v oblasti Čierneho mora, a to najmä prostredníctvom misie „Obnoviť naše oceány a vody do roku 2030“ a partnerstva pre udržateľné modré hospodárstvo.

Pridruženie k programu Horizont Európa

V roku 2024 počet [pridružených krajín](#) dosiahol 19, pričom **Spojené kráľovstvo** [sa stalo plne pridruženou krajinou](#) (okrem fondu EIC Akcelerátor) a **Kanada** sa pripojila k pilieru II. Dokončili sa rokovania o pridružení s **Kórejskou republikou** a začali sa formálne rokovania s **Japonskom**. Rada prijala mandát na začatie prvých formálnych rokovaní so **Singapurou** a začali sa rokovania s **Egyptom**. Dokončili sa rokovania so **Švajčiarskom** a v roku 2025 by sa mala podpísať dohoda. Súhrnný operačný príspevok pridružených krajín v roku 2024 dosiahol 2,8 miliardy EUR s takmer 10 000 účasťami.

3.2. Údaje o monitorovaní programu Horizont Európa

Možnosti financovania

656 výziev na predkladanie návrhov vyhlásených v rámci hlavného pracovného programu a ďalších pracovných programov pod programom Horizont Európa do roku 2024 sa týkalo celkovo 2 534 výskumných tém s rozpočtom 59,4 miliardy EUR.

Cieľom navrhovaných tém bolo prilákať projekty v oblasti výskumu a inovácií, ktoré by sa venovali [prioritám Komisie stanoveným predsedníčkou von der Leyenovou na roky 2019 – 2024](#). Celkovo k týmto prioritám doteraz prispelo 95,5 % projektov.

Návrhy projektov a miera úspešnosti

Zdroj: prehľad projektov programu Horizont, stav k 6. januáru 2025

Záujem o program bol naďalej veľký, pričom v období 2021 – 2024 bolo predložených **88 803 oprávnených návrhov**¹. Kvalita zotrvala na celkovo stabilnej úrovni a viac než polovica oprávnených návrhov (54 %) dosiahla minimálny prah bodového hodnotenia.

Do januára 2025 bolo na financovanie vybraných 14 592 návrhov s celkovým odhadovaným rozpočtom 43 miliárd EUR. Miera úspešnosti návrhov bola 16,4 %.

Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov sa však financuje len približne 30 % návrhov, ktoré prekročili minimálnu hranicu pre financovanie. Na zafinancovanie všetkých takýchto návrhov predložených v rokoch 2021 – 2024 by bolo potrebných dodatočných 81,7 miliardy EUR.

Financované projekty

Zdroj: prehľad projektov programu Horizont, stav k 6. januáru 2025

Po zhodnotení návrhov do konca roka 2024 bolo prostredníctvom **15 148 grantov** pridelených **43,2 miliardy EUR**. Na konci roka 2024 boli niektoré granty ešte stále v procese prípravy.

Priemerná výška grantu je 2,9 milióna EUR. Priemerná výška finančných prostriedkov EÚ pridelených na granty s jedným prijímateľom (45 % grantov) predstavuje približne 1,2 milióna EUR, zatiaľ čo v prípade grantov s viacerými prijímateľmi (55 % grantov) je to približne 4,2 milióna EUR. Druhý uvedený prípad zahŕňa v priemere 11,5 účastníka.

Časť programu	Oprávnené návrhy	Prijaté návrhy	Miera úspešnosti návrhov (% oprávnených návrhov)	Požadovaný príspevok EÚ v rámci vybraných návrhov (v miliónoch EUR)	Podpísané granty	Príspevok EÚ v rámci podpísaných grantov (v miliónoch EUR)	Priemerná výška grantu (v miliónoch EUR)
Pilier 1 – Excelentná veda							
Európska rada pre výskum (ERC)	30 413	4 404	14,5 %	7 849	4 182	7 319	1,8
Akcie Marie Curie-Skłodowskej	27 366	4 473	16,3 %	2 596	4 704	2 641	0,6
Výskumné infraštruktúry	399	167	41,9 %	1 181	173	1 214	7
Pilier II – Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu							
Klaster 1 – Zdravie	2 502	562	22,5 %	4 590	565	4 312	7,6
Klaster 2 – Kultúra, tvorivosť a inkluzívna spoločnosť	2 311	330	14,3 %	1 135	322	991	3,1
Klaster 3 – Civilná	1 022	136	13,3 %	600	145	611	4,2

¹ Počet oprávnených návrhov predložených len v rámci uzavretých a úplne vyhodnotených výziev.

bezpečnosť pre spoločnosť							
Klaster 4 – Digitalizácia, priemysel a vesmír	5 655	1 091	19,3 %	8 083	1 094	7 439	6,8
Klaster 5 – Klíma, energetika a mobilita	5 291	1 091	20,6 %	7 946	1 159	7 945	6,9
Klaster 6 – Potraviny, biohospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a životné prostredie	3 408	763	22,4 %	4 636	720	4 190	5,8
Pilier III – Inovátna Európa							
Európska rada pre inovácie (EIC)*	6 289	554	8,8 %	1 650	1 114	2 925	2,6
Európske inováčné ekosystémy	1 330	267	20,1 %	307	272	297	1,1
Európsky inováčný a technologický inštitút (EIT)	25	20	80 %	1 189	26	1 741	66,9
Rozširovanie účasti a posilnenie Európskeho výskumného priestoru							
Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti	2 509	647	25,8 %	1 464	583	1 398	2,4
Reforma a zlepšenie európskeho systému výskumu a inovácií	283	87	30,7 %	197	89	193	2,2
Celkovo za program Horizont Európa	88 803	14 592	16,4 %	43 425	15 148	43 215	2,85

Tabuľka 1: Návrhy a podpísané granty za pilier a časť programu (zdroj: prehľad projektov programu Horizont, stav k 6. januáru 2025)

* Údaje týkajúce sa nástroja EIC Akcelerátor (návrhy) nie sú zahrnuté.

Zohľadnenie politických priorít EÚ

Zdroj: programové vyhlásenie o výkonnosti programu Horizont Európa

Výskum a inovácie zohrávajú hlavnú úlohu pri urýchľovaní zelenej transformácie. Program Horizont Európa je zatiaľ na dobrej ceste k dosiahnutiu svojho cieľa, ktorým je

35 % výdavkov vyčlenených na riešenie zmeny klímy, pričom podľa predbežných odhadov je 7,7 % výdavkov programu na roky 2021 – 2027 vyčlenených na biodiverzitu.

Okrem toho 21,2 % prostriedkov programu Horizont Európa prispieva k digitálnej transformácii, pričom investície do digitálnych technológií boli v rokoch 2021 až 2024 stanovené na 11 657 miliónov EUR.

Podľa odhadov sa v roku 2024 vyčlenilo 104 miliónov EUR na projekty, ktorých základným cieľom je zlepšenie rodovej rovnosti, a 1 391 miliónov EUR na projekty, ktoré prispievajú k rodovej rovnosti.

Žiadatelia a prijímatelia

Zdroj: prehľad projektov programu Horizont, stav k 6. januáru 2025

Do projektov podpísaných v prvých štyroch rokoch programu je zapojených **28 136 jedinečných účastníkov** zo **171 rôznych krajín**, pričom 35,8 % účastníkov je z malých a stredných podnikov. Každý účastník sa v priemere zúčastňuje na 3,6 projektu. Účastníci z členských štátov predstavujú takmer 82 % všetkých predložených oprávnených žiadostí a 19,8 % je z krajín, ktorých sa týka rozširovanie účasti.

Z tabuľky je zrejmý posun v rozdelení žiadostí medzi pridružené a nepridružené krajiny. Pridružené krajiny v súčasnosti predstavujú 12,6 % všetkých žiadostí, zatiaľ čo nepridružené krajiny tvoria 5,6 %. Tento obrat od januára 2023 je do veľkej miery spôsobený novým štatútom pridruženej krajiny Spojeného kráľovstva.

Skupina krajín	Žiadosti v rámci oprávnených návrhov	% celkového počtu žiadostí	Miera úspešnosti žiadostí	Účasť v rámci podpísaných grantov	% všetkých prípadov účasti	Príspevok EÚ v rámci podpísaných grantov (v miliónoch EUR)	% celkového príspevku EÚ v rámci podpísaných grantov
Členské štáty	380 816	81,8 %	20,3 %	85 351	84 %	39 451	91,3 %
<i>Krajiny, ktorých sa netýka rozširovanie účasti</i>	288 513	62,0 %	21,0 %	67 441	66,4 %	33 498	77,5 %
<i>Krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti</i>	92 303	19,8 %	18,0 %	17 910	17,6 %	5 952	13,8 %
Pridružené krajiny	58 817	12,6 %	18,3 %	10 200	10 %	3 238	7,4 %
<i>Pridružené krajiny – bez Spojeného kráľovstva</i>	30 271	6,5 %	17,8 %	5 841	5,7 %	2 850	6,6 %
<i>Pridružené – iba Spojené kráľovstvo</i>	28 546	6,1 %	18,8 %	4 359	4,3 %	388	0,9 %
Nepridružené krajiny	25 990	5,6 %	21,5 %	6 045	6,0 %	526	1,2 %
SPOLU	465 623	21,9 %	20,1 %	101 596	100 %	43 215	100 %

Tabuľka 2: Pôvod žiadateľov

Najväčší podiel účastníkov pochádza z inštitúcií vysokoškolského vzdelávania (34 %), ktoré získavajú najvyšší finančný príspevok (15 miliárd EUR). Subjekty súkromného sektora a výskumné organizácie predstavujú 30,7 % a 21,9 % účasti a každý z nich dostáva podobný príspevok (11,9 miliardy EUR).

Počet **nových účastníkov** programu **sa stále zvyšuje**. Noví účastníci predstavujú 51,1 % všetkých účastníkov, zatiaľ čo pred rokom to bolo 47 %. Miera ich účasti (t. j. počet projektov, do ktorých sa v priemere zapojil každý účastník) však zostáva v porovnaní so starými účastníkmi nízka (1,25 oproti 6). Noví účastníci sú prevažne zo súkromného sektora, najmä z malých a stredných podnikov, a doteraz im bolo poskytnutých 11,6 % všetkých finančných prostriedkov programu Horizont Európa.

Celkovo sa členským štátom poskytlo 39,5 miliardy EUR alebo 91,3 % finančných prostriedkov. Krajínám, ktorých sa týka rozširovanie účasti, sa poskytlo 13,8 % finančných prostriedkov. Pridruženým krajínám sa poskytlo 7,4 % alebo niečo vyše 3 miliárd EUR a nepridruženým krajínám 1,2 % alebo 526 miliónov EUR. Zistenia týkajúce sa účasti sa vzťahujú aj na podiel financovania. Po pridružení Spojeného

kráľovstva sa v porovnaní s januárom 2023 výrazne zmenilo rozdelenie celkového financovania medzi pridružené a nepridružené krajiny.

Kľúčové spôsoby dosahovania vplyvu

Zdroj údajov: prehľad projektov programu Horizont, stav k 6. januáru 2025

V rámci programu Horizont Európa boli zavedené kľúčové spôsoby dosahovania vplyvu (KIP) na sledovanie vplyvu programu prostredníctvom krátkodobých, strednodobých a dlhodobých ukazovateľov. Táto časť obsahuje prehľad krátkodobých ukazovateľov. V rámci programu Horizont Európa vzniklo celkovo 6 922 recenzovaných publikácií (KIP 1). V rámci programu Horizont Európa bolo nahlásených celkovo 10 222 publikácií vrátane nerecenzovaných článkov, pričom viac ako 79 % z nich je dostupných v rámci otvoreného prístupu prostredníctvom prijímateľov (KIP 3). Okrem toho bolo nahlásených 124 výstupov práv duševného vlastníctva (KIP 7). Program Horizont Európa takisto uľahčuje zvyšovanie úrovne zručností 95 156 výskumných pracovníkov (KIP 2), pričom 44,1 % z nich tvoria ženy. Okrem toho sa vďaka programu vytvorilo a/alebo zachovalo 39 543 pracovných miest (vyjadrených v ekvivalentoch plného pracovného času) v EÚ (KIP 8). Účastníci už zmobilizovali spoluinvestície v celkovej výške 10,2 miliardy EUR na realizáciu projektov v oblasti výskumu a inovácií (KIP 9).

V čase tejto analýzy však bolo uzavretých len 983 projektov (6,5 %) a len 21 % projektov malo ukončené pravidelné podávanie správ, preto sa očakáva, že do roku 2025 sa počet nahlásených a kvantifikovateľných výsledkov zvýši.

Zameranie na európske partnerstvá

Zdroj údajov: prehľad projektov programu Horizont, stav k 6. januáru 2025

K januáru 2025 bolo identifikovaných 50 európskych partnerstiev a ďalších desať bolo oznámených v druhom [strategickom pláne na roky 2025 – 2027](#), z ktorých tri ešte čakajú na podpis.

V rámci **10 aktívnych spoločných podnikov** (inštitucionalizovaných partnerstiev na základe článku 187 ZFEÚ) sa podpísalo 530 grantov v celkovej výške **4,8 miliardy EUR** (alebo 11 % finančných prostriedkov programu Horizont Európa v rokoch 2021 – 2024). Zahrnutých je 4 281 organizácií (zapojených do 9 186 projektov), z ktorých dve tretiny sú súkromné spoločnosti. Z nich 44 % tvoria malé a stredné podniky. 81 % finančných prostriedkov EÚ smeruje na činnosti podporujúce digitálnu a klimatickú transformáciu. Prijímatelia poskytli dodatočných 3,86 miliardy EUR, čo predstavuje 45 % celkových projektových investícií.

4 miliardami EUR z programu Horizont Európa sa podporilo 11 **spoločne programovaných partnerstiev** s 589 grantmi pre 4 753 rôznych organizácií, z ktorých tretinu tvorili malé a stredné podniky.

Pokiaľ ide o **spolufinancované partnerstvá**, dohody o grante sa podpísali so 14 konzorciami prijímateľov na základe piliera II a s jedným konzorciom na základe piliera III v celkovej sume 1,17 miliardy EUR. Očakáva sa, že príspevok partnerov na účely výskumu a inovácií bude predstavovať od 50 % do 70 % finančných prostriedkov alebo dodatočných 2,5 miliardy EUR.

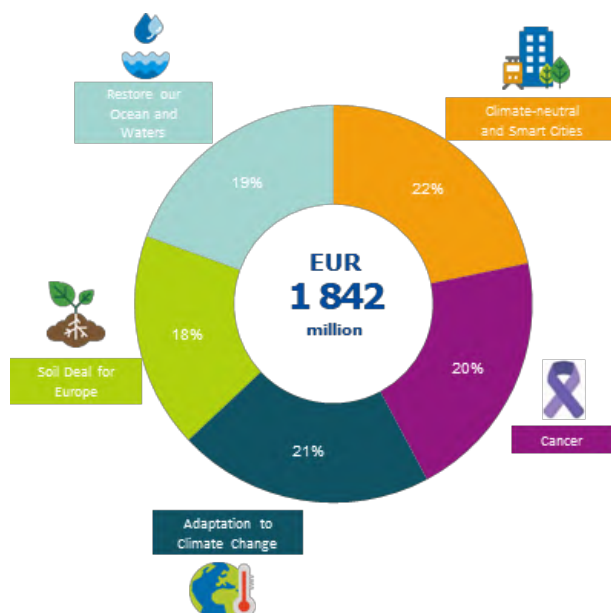
Zameranie na Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT)

V roku 2024 založili študenti programov EIT 82 startupov a 112 startupov bolo výsledkom inovačných projektov EIT. Okrem toho sa 388 partnerov prostredníctvom iniciatívy Deep Tech Talent zaviazalo, že do roku 2025 poskytne odbornú prípravu viac ako 1 miliónu osôb, pričom do roku 2024 absolvovalo odbornú prípravu viac ako 900 000 osôb. Do decembra 2024 splnila Akadémia Európskej aliancie pre batérie, ktorú prevádzkuje ZIS EIT InnoEnergy, svoj cieľ poskytnúť do roku 2025 odbornú prípravu 100 000 vzdelávajúcim sa osobám². Európska komisia okrem toho potvrdila, že sa pripravuje nové ZIS EIT pre vodné, morské a námorné odvetvia a ekosystémy.

Zameranie na misie EÚ

Zdroj: prehľad projektov programu Horizont, stav k 6. januáru 2025

Do konca roka 2024 sa vyhlásilo, uzavrelo a zhodnotilo 54 výziev v rámci misií programu Horizont Európa. Tie prilákali 862 oprávnených návrhov. Podpísaných bolo 236 grantov z programu Horizont Európa v celkovej hodnote 1 842 miliónov EUR, ktoré zahŕňali 3 302 prijímateľov, pričom finančné prostriedky boli rozdelené medzi päť misií takto:

Medzi hlavné úspechy misií v roku 2024 patria tieto:

- V rámci misie „**Rakovina**“ sa konala konferencia na vysokej úrovni o inovačnej paliatívnej starostlivosti, na ktorej bol predstavený vývoj politiky a riešenia z projektov financovaných EÚ, a bol vydaný [politický prehľad](#), v ktorom boli načrtnuté budúce výzvy. Okrem toho sa v Poľsku, Litve a Rumunsku uskutočnila roadshow, ktorá oslovila takmer 11 miliónov ľudí a zvýšila informovanosť o prevencii a skríningu rakoviny.
- Misiou „**Adaptácia na zmenu klímy**“ sa naďalej podporuje 145 regiónov pri posudzovaní klimatických rizík, vypracúvaní plánov na dosiahnutie odolnosti proti

² Len cielené údaje. Overené výsledky budú k dispozícii neskôr v roku 2025.

zmene klímy či vypracúvaní adaptačných plánov.

- V rámci misie „**Obnoviť naše oceány a vody do roku 2030**“ sa poskytli dodatočné finančné prostriedky vo výške 127 miliónov EUR na podporu miestnych komunít a na ďalší rozvoj európskeho digitálneho dvojčata oceánu. Prvý prototyp bol predstavený na júnovom fóre Digital Ocean Forum.
- V rámci misie „**100 klimaticky neutrálnych a inteligentných miest do roku 2030**“ získalo v roku 2024 [značku misie](#) ďalších 43 miest. **Európska investičná banka** začala **poskytovať pôžičky v celkovej výške 2 miliárd EUR** na podporu miest so značkou misie pri plánovaní ekologických a udržateľných investícií.
- V rámci misie „**Dohoda o pôde pre Európu**“ bolo vytvorených prvých 25 živých laboratórií, ktoré zahŕňajú približne 250 testovacích miest so 167 partnermi (25 % zo súkromného sektora) v 11 členských štátoch.

3.3. Podrobná analýza: Rýchle správy o monitorovaní programu Horizont Európa a ďalšie štúdie

V roku 2024 bolo uverejnených niekoľko správ vrátane:

- [rýchlej správy o monitorovaní](#) týkajúcej sa príspevku rámcového programu k oblasti vodíka od roku 2007,
- [rýchlej správy o monitorovaní](#), v ktorej sú zhrnuté kľúčové fakty a údaje o účasti malých a stredných podnikov na programe Horizont Európa,
- [rýchlej správy o monitorovaní](#) týkajúcej sa účasti krajín na programe Horizont Európa.

Strednodobé hodnotenie programu Horizont Európa

Bola uverejnená správa expertnej skupiny o priebežnom hodnotení programu Horizont Európa s názvom *Align, act, accelerate* (Zosúladiť, konať, urýchliť). Experti poskytli odporúčania na zefektívnenie programu pri zosúladovaní výskumu a inovácií so strategickými cieľmi Európy. Okrem toho Komisia vydala viacero hodnotení a správ zameraných na osobitné oblasti vplyvu programu Horizont Európa a jeho predchodcu (zelená transformácia, odolná Európa, inovatívna Európa).

3.4. Šírenie a využívanie

Pomocou platformy s výsledkami programu Horizont a zintenzívnením výsledkov programu Horizont sa už podporilo viac ako 5 000 prijímateľov. Komisia poskytla balíčky výsledkov a zintenzívnenie v rámci služby Cordis týkajúce sa publikácií:

- [Environmental observations for the EU Green Deal](#) (Environmentálne pozorovania k Európskej zelenej dohode),
- [Blue carbon for biodiversity and climate action](#) (Modrý uhlík pre biodiverzitu a opatrenia v oblasti klímy),

- [Understanding impacts of climate change on Earth's vulnerable polar regions](#) (Pochopenie vplyvov zmeny klímy na zraniteľné polárne oblasti Zeme),
- [Reducing and preventing drivers of marine biodiversity loss](#) (Znižovanie príčin straty morskej biodiverzity a predchádzanie im),
- [Tackling marine litter from source to sea](#) (Boj proti morskému odpadu od zdroja po more),
- [Algae innovation](#) (Inovácie v oblasti rias),
- [Diving deeper: propelling ocean knowledge and its sustainable management](#) (Hlbšie ponorenie: podpora poznatkov o oceánoch a ich udržateľnej správy).

Príklady ďalších významných publikácií a osvetových podujatí:

- [Environmental observations and artificial intelligence for the benefit of science and society](#) (Environmentálne pozorovania a umelá inteligencia v prospech vedy a spoločnosti),
- [Mapping ERC frontier research artificial intelligence](#) (Mapovanie umelej inteligencie pre hraničný výskum ERC),
- [Biodiversity: the nexus approach](#) (Biodiverzita: prístup na základe spojitosti),
- [EU-funded projects leading the way to transformative change for biodiversity](#) (Projekty financované EÚ, ktoré vedú k transformačným zmenám v oblasti biodiverzity),
- [Frontier research for transformative change](#) (Hraničný výskum v oblasti transformačnej zmeny),
- [Insights from the authors of the IPCC 6th assessment report on knowledge gaps and priorities for research](#) (Náhľady autorov 6. hodnotiacej správy IPCC o nedostatkoch v poznatkoch a prioritách výskumu),
- [Frontier research for democracy](#) (Hraničný výskum v oblasti demokracie),
- [kampaň na zvýšenie informovanosti o zhodnocovaní vedomostí](#),
- [R&I for a fair green transition](#) (Výskum a inovácie v oblasti spravodlivej zelenej transformácie),
- [R&I for a fair digital transition](#) (Výskum a inovácie v oblasti spravodlivej digitálnej transformácie).

3.5. **Vykonávanie a monitorovanie programu Euratomu**

- a) **Jadrové priame akcie vykonávané Spoločným výskumným centrom (JRC)**

V roku 2024 centrum JRC publikovalo **90 recenzovaných článkov** na rôzne témy jadrového výskumu. Vypracovalo **10 referenčných materiálov**, ktoré sa uložili do knižníc týkajúcich sa jadrovej oblasti, 10 technických systémov pre jadrové záruky a tri príspevky k **medzinárodným normám**. Poskytlo 37 špecializovaných **kurzov odbornej prípravy** viac ako 900 prijímateľom z EÚ, Ukrajiny a iných krajín. Vyše 350 inšpektorov a úradníkov pre jadrové záruky absolvovalo odbornú prípravu v Európskom vzdelávacom stredisku pre jadrovú bezpečnosť (EUSECTRA). Jadrové výskumné zariadenia centra JRC využilo celkovo 59 výskumných pracovníkov z EÚ a Ukrajiny.

Ako vykonávací orgán Euratomu pre Medzinárodné fórum IV. generácie hostilo centrum JRC kľúčové stretnutia a uskutočnilo výskum systémov IV. generácie.

JRC podporilo reakciu Komisie na nezákonnú útočnú vojnu Ruska proti **Ukrajine** poskytnutím technickej expertízy pre sankčné balíky a vykonaním porovnávacieho hodnotenia rádiologického rozptylu s európskymi orgánmi radiačnej ochrany.

b) Nepriame akcie programu Euratomu pre výskum a odbornú prípravu (granty)

V roku 2024 Komisia iniciovala 21 projektov jadrového výskumu vrátane partnerstiev v oblasti nakladania s rádioaktívnym odpadom a jadrovými materiálmi, ktoré boli financované sumou 121 miliónov EUR z programu Euratomu. Takmer 48 miliónov EUR bolo pridelených na bezpečnosť jadrových elektrární a 11 miliónov EUR na podporu aplikácií ionizujúceho žiarenia.

Po zmene pracovného programu Euratomu začala Komisia realizovať dve nové iniciatívy: budúce verejno-súkromné partnerstvo v oblasti energie z jadrovej fúzie a európsku iniciatívu v oblasti jadrových zručností. Bolo uverejnené *ex post* hodnotenie výskumného a vzdelávacieho programu Euratomu na roky 2014 – 2020.

Okrem toho Komisia začala realizovať druhý projekt na posilnenie bezpečnosti dodávok jadrového paliva pre jadrové elektrárne ruského typu v Európe a na Ukrajine.

A napokon, Komisia zriadila Európsku priemyselnú alianciu pre malé modulárne reaktory, ktorej cieľom je zavedenie prvého malého modulárneho reaktora v EÚ. Podporilo sa to priamymi aj nepriamymi opatreniami týkajúcimi sa bezpečného návrhu, bezpečnosti, záruk, výstavby a prevádzky malých modulárnych reaktorov.

4. VÝHEAD NA ROK 2025

V roku 2025 Komisia plánuje prijať „hlavné“ pracovné programy v rámci programu Horizont Európa na roky 2025 a 2026 – 2027. Tieto dva pracovné programy prispievajú ku kľúčovým strategickým smerovaniám druhého strategického plánu programu Horizont Európa na roky 2025 – 2027, ako aj k všeobecným politickým prioritám Komisie na roky 2024 – 2029. Pracovné programy prispievajú aj k úsiliu Komisie o zjednodušenie, najmä sprístupnením programu žiadateľom a zjednodušením podávania správ prijímateľom.

Okrem toho má Komisia navrhnuť ďalší viacročný finančný rámec, ktorý bude zahŕňať poznatky zo širokej verejnej konzultácie s cieľom zosúladiť financovanie výskumu a inovácií s budúcimi prioritami financovania. Iniciatívy v roku 2025, ako napríklad Kompas konkurencieschopnosti a Dohoda o čistom priemysle, ako aj pripravovaná

stratégia pre startupy a scaleupy, zabezpečia, že EÚ zostane na čele výskumu a inovácií. Tieto iniciatívy pomôžu riešiť budúce výzvy a využiť príležitosti na udržateľný rast.